

Oppdragsnavn: Ombruk i Nord del 2 (2år)
 Oppdragsnummer: 639652-03
 Møtedato: 11.06.2024
 Kl.: 13:00
 Sted: Kirkegata 4, 9008 Tromsø, samt Teams
 Referent: Terese Nygård

Navn	Firma	E-post	Til stede	Mott. ref.
<i>Eksterne foredragsholdere</i>				
Idar Andre Haslerud	NORSIRK	idar@norsirk.no	X	X
<i>Deltakerorganisasjoner</i>				
Bjørn Blix	UiT	bjorn.blix@uit.no	X	X
John Ingar Jenssen	Asplan Viak	john.jenssen@asplanviak.no	X	X
Roar Kristoffersen	Signify	roar.kristoffersen_1@signify.com	X	X
Terese Nygård	Asplan Viak	terese.nygard@asplanviak.no	X	X
Knut-Erik Gundersen	Fagerhult	knut-erik.gundersen@fagerhult.no;		X
Vidar Tronsaune	Glamox AS	vidar.tronsaune@glamox.com;		X
Roar Kristoffersen	Signify	roar.kristoffersen_1@signify.com;		X
Andreas Jørgensen	COOP Nord	andreas.jorgensen@coop.no;		X
Bjørn Blix	UiT	bjorn.blix@uit.no;		X
Svein Gunnar Karlstrøm	Fremtiden	svein@framtiden.no;		X
Martin Johansen	Vaxa Property Tromsdalen	martin.johansen@vaxaproperty.no;		X
Bjørn Agnar Pettersen	Elektro	bjorn-agnar@tromsdalenelektro.no;		X
Lucas Wrigth	JM Hansen	service@jmhansen.no;		X
Erik Borkner	Fagerhult	Erik.Borkner@fagerhult.no;		X
Arnt Myrhaug	Fagerhult	Arnt.Myrhaug@fagerhult.no;		X
Tom Ivar Persen	JM Hansen	TomIvar.Persen@jmhansen.no;		X
Antti Kallunki	JM Hansen	antti.kallunki@jmhansen.no;		X
Sindre R. Kristiansen	JM Hansen	sindre@tromsdalenelektro.no;		X

Ressursgruppemøte Elektro

SAK	TEKST
01	<p>AGENDA</p> <p>Kl. 13:00 Velkommen og introduksjon</p> <p>Kl. 13:15 Retten til reparasjon (Idar Haslerud, Fagsjef EE Avfall, NORSIRK)</p> <p>Kl. 13:45 Åpen diskusjon og innspill</p> <p>Kl. 14:15 Informasjon om neste møte</p>
02	<p>PRESENTASJON</p> <p>Presentasjon ved Idar Haslerud fra NORSIK om retten til reparasjon og hvordan EU direktivet vil kunne påvirke bransjen.</p> <p>Hovedpunkter</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Produsentansvar og Miljøgebyr <ul style="list-style-type: none"> • Importører i Norge har ansvar for produkter gjennom hele deres livsløp. • NORSIRK samler inn produkter for sine eiere ved å legge på et miljøgebyr ved import som finansierer returordningen. 2. Omfang av Produsentansvar <ul style="list-style-type: none"> • NORSIRK har produsentansvar for bil, dekk, emballasje, og vinduer. • Nye produsenter inkluderer de innen klær, havbruk og mat. • NORSIRK er det eneste selskapet som dekker EE-avfall, batterier og emballasje under ett selskap. 3. Avfallsforskriften og Rapportering <ul style="list-style-type: none"> • NORSIRK er underlagt avfallsforskriften og rapporterer til Miljødirektoratet. 4. Avfallsreduksjon og Ombruk <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på avfallsreduksjon de siste årene. • Arbeid med ombruk, spesielt forbruksvarer som PC-er og mobiltelefoner. • Komponenter tas ut og gis nytt liv, som mobiltelefonskjermer brukt i heiser. 5. Fremtidige Fokusområder <ul style="list-style-type: none"> • Økt fokus på andre typer metaller og råvarer. • Materialgjenvinning fra deponier vil bli viktigere. 6. EE-avfall og Gjenvinning <ul style="list-style-type: none"> • I 2023 samlet NORSIRK inn 40 000 tonn EE-avfall, hvorav 76% ble materialgjenvunnet, 15% energigjenvunnet, og 5,4% ombrukt. • Termisk energigjenvinning forbrenner komponenter ved ca. 800 grader.

	<p>Fremtidens EE-avfall</p> <ul style="list-style-type: none"> • EE-avfallsstrømmen vokser raskt og var verdt 62,5 milliarder USD i 2019. • Bare 20% av EE-avfall gjenvinnes på verdensbasis. <p>Retten til Reparasjon og Økodesignforskriften</p> <p>1. EU Initiativer</p> <ul style="list-style-type: none"> • EU har lansert initiativer for å møte miljømålene med fokus på produksjon og ombrukbarhet. • Nye reguleringer og krav til produkter, som henting av sjeldne jordartsmetaller fra lamper til resirkulering. <p>2. Digitale Produktpass</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et digitalt dokument som inneholder omfattende informasjon om et produkts livssyklus. • Informasjon om reparasjoner skal inkluderes i det digitale produktpasset. <p>3. Forskjellen på Digitale Produktpass og EPD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitale produktpass er forbrukerens inngangspunkt til produktet, inkludert informasjon om reparasjoner og vedlikehold. <p>4. Implementering av Retten til Reparasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • I løpet av 2 år skal retten til reparasjon implementeres, med fokus på tilgang til reservedeler og programvare for reparatører. • Produsenter kan ikke forhindre bruk av tredjepartsdeler eller hindre garanti ved bruk av slike deler. • Plattform for å finne lokale reparatører og kostnader for reparasjon. <p>Utfordringer og Fremtidsutsikter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overgangen til en modultenkning for reparasjoner. • Reduksjon av forbruk og fokus på produktreparasjon. • Behov for økt kompetanse blant reparatører.
<p>03</p>	<p>DISKUSJON</p> <p>1. Problemer med MVA og Brukthandeloven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roar nevnte at den største utfordringen er merverdiavgiften (MVA). • Idar informerte om at det ligger an til at MVA skal fjernes for brukte varer, og at det kan komme lempinger i brukthandeloven som vil tillate salg av produkter direkte fra butikk. <p>2. Eksport og ombruk av produkter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roar delte erfaringer om eksport av 90 trailere med LED-produkter til Ukraina, som ønsket mer energieffektive produkter. Produkter som ellers ville vært lagerfyll ble gitt bort. <p>3. Begrensning av overproduksjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Idar kommenterte at fremtidige reguleringer vil begrense mengden overskuddsmaterialer og at produsenter må tilpasse seg etterspørselen for å redusere overproduksjon. <p>4. Lagerhåndtering og kundekrav</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Roar påpekte at de som produsenter ikke har varer på lager, men må møte kundens behov raskt. Tidligere hadde store selskaper lager og rask shipping, nå er dette ansvaret flyttet til lokale lagre. <p>5. Utvikling i belysningsmarkedet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overgang fra lysrør til LED har ført til nye utfordringer, inkludert mangel på enighet om testnormer. Markedet for LED-produkter er fortsatt i utvikling. <p>5. Forbud mot dyre reservedeler</p> <p>Idar nevnte eksemplet med bilhåndtak med LED-lys som koster mye mer enn bare å bytte LED-lyset. Dette vil bli regulert for å forhindre slik praksis.</p> <p>6. Sporbarhet og bærekraft</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diskusjon om viktigheten av sporbarhet og muligheten til å ta bærekraftige valg basert på innkjøpsbeslutninger. <p>7. Markedets etterspørsel og bærekraftsmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roar mente at forbrukerne fortsatt bryr seg mest om pris, selv om selskapet har mange bærekraftstiltak. • Bjørn påpekte at den største miljømessige utviklingen skjer hos leverandører, mens innkjøpere henger etter. <p>8. Lovgivning og offentlige Anbud</p> <ul style="list-style-type: none"> • For å få praktisk betydning, må miljø vektlegges over 50% i offentlige anbud, ifølge Idar. <p>9. Krav og Grønne Lån</p> <ul style="list-style-type: none"> • John Ingar nevnte at banker krever at en viss andel av byggene de finansierer skal være sertifisert, noe som påvirker materialvalg og komponenter i bygg. <p>10. Deltakelse i høringer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Idar oppfordret bransjen til å delta i høringer fra Miljødirektoratet og gi innspill for å forenkle kompleksiteten i reguleringene. <p>11. Ombruk og regelverk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bjørn pekte på at det operative nivået ofte møter hindringer på grunn av regelverk, til tross for strategier på toppen for å fremme ombruk. <p>12. Innovative prosjekter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eksempler på innovative prosjekter inkluderte sertifisering av tre-bjelker og 3D-printing av komponenter fra resirkulert fiskegarn. <p>13. Operasjonelle utfordringer og kostnader</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det ble diskutert hvordan samfunnet er ikke optimalt satt opp for sirkulære systemer og de kostnadene som følger med for å overvinne disse hindringene.
--	---

	Case Study: Frelsesarmeen Roar nevnte et prosjekt med Frelsesarmeens gjenbruksbutikk som sparte 90% strøm ved å bytte til LED, men at ikke alle aktører godtar slike tiltak.
04	NESTE MØTE (TENTATIVT) Neste ressursgruppemøte planlegges høsten 2024.

Referent

Terese Nygård
Bærekraftsrådgiver

T: +4790631707 | 417 99 417
E: terese.nygard@asplanviak.no